

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๙๑.๓/ว ๑๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมปศุสัตว์ ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/ว ๒๗๘๕๗ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๕ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (X-ray) อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง โดยการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง สำหรับปี ๒๕๕๖ ได้กำหนดแผนการดำเนินงานตามโครงการเฝ้าระวังไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ ขึ้น ในระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พิจารณาแล้ว เพื่อให้โครงการเฝ้าระวังไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ ในระหว่างวันที่ ๑-๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อันจะส่งผลให้การควบคุมการระบาดของโรคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

๑. ประสานกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ เพื่อดำเนินการเฝ้าระวังโรค โดยสอบถามลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วันที่ผ่านมา พร้อมจัดทำข้อมูลดังกล่าว
๒. กรณีเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตายโดยมีลักษณะน่าสงสัยโรคไข้หวัดนกให้ดำเนินการแจ้งปศุสัตว์อำเภอเพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ
๓. ร่วมกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ ทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในฝูงและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่าจะมีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที
๔. เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อรองรับสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๑๖.๐๓๓

(นายไชยยศ เดชอมรินทร์)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม
ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๒-๓

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/ว ๒๗๘๕๓

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
เลขที่ ๑๕๖๐
วันที่ 28 S.A. 2555
เวลา กรมปศุสัตว์

ถนนพญาไท กทม.๑๐๕๐๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖

วันที่ 28 S.A. 2555
14666

ตามที่กรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (x-ray) อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง นั้น สำหรับปี ๒๕๕๖ ได้กำหนดแผนการดำเนินงานตามโครงการเฝ้าระวังไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ ขึ้น ในระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทฤษฎี ชาวสวนเจริญ)
อธิบดีกรมปศุสัตว์

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

โทร.๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๔๑๓๗ -๘

โทรสาร ๐ ๒๖๕๓ ๔๘๖๒

เลขรับ ๒๐๔๕
วันที่ ๒๘ S.A. ๒๕๕๕
เวลา

โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖

๑. หลักการและเหตุผล

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคระบาดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากที่ผ่านมามีการระบาดอย่างกว้างขวางในหลายๆ ประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย โดยก่อความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีกและเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทั่วไป และยังไปกว่านั้นยังเป็นโรคที่ติดต่อไปยังคนและทำให้มีผู้เสียชีวิต ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคนี้อันให้หมดไป โดยมีแนวทางการดำเนินงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีเพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ

อย่างไรก็ตามแม้ประเทศไทยจะไม่พบโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๔ ปีแล้ว แต่ยังคงมีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศในภูมิภาคเดียวกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคขึ้นอีก กรมปศุสัตว์จึงกำหนดให้มีโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ปีละ ๒ ครั้ง เพื่อการค้นหาสัตว์ป่วยอย่างรวดเร็วและแม่นยำซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในการควบคุมโรคทำได้อย่างทันทั่วทั้งที่สามารถลดการแพร่กระจายของโรคไปยังสัตว์ปีกอื่นๆได้นอกจากนี้ข้อมูลที่มีคุณภาพอันได้มาจากการเฝ้าระวังโรคยังนำมาวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น การวิเคราะห์การเกิดโรคในเชิงเวลา การวิเคราะห์การกระจายตัวของโรคในเชิงพื้นที่ การประเมินความเสี่ยงและความรุนแรงของโรคจากดัชนีวัดความรุนแรงในสัตว์ปีกชนิดต่างๆ รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของเชื้อไวรัส เป็นต้น โดยการทำงานในครั้งนี้ได้กำหนดให้ดำเนินการ ระหว่างวันที่ ๑-๓๑ มกราคม ๒๕๕๖

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อค้นหาโรคที่ยังอาจแฝงตัวอยู่และทำการควบคุมและกำจัดโรคโดยเร็ว

๒.๒ เพื่อศึกษาและประเมินภาวะโรคไข้หวัดนกในแต่ละพื้นที่

๓. วิธีดำเนินการ

๓.๑ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกด้วยอาการทางคลินิก (Clinical Active Surveillance)

เป้าหมาย : ทุกพื้นที่/ ทุกชนิดสัตว์ปีก

การดำเนินการ :

✓ ๓.๑.๑ ปศุสัตว์ตำบล/ อาสาพัฒนาปศุสัตว์/ เจ้าพนักงานสัตวบาล/ เครือข่ายเฝ้าระวังโรค/และเครือข่ายของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ดำเนินการเฝ้าระวังโรคโดยสอบถามลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วัน ที่ผ่านมา และเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตายโดยมีลักษณะน่าสงสัยโรคไข้หวัดนกให้ดำเนินการแจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๓.๑.๒ สัตวแพทย์ทำการตรวจสอบสัตว์ปีกที่ป่วยตาย หากมีอาการตามนิยามโรคไข้หวัดนกให้เก็บตัวอย่างส่งตรวจ ดังนี้

๑) เก็บตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีก จำนวน ๒-๕ ตัว ใส่ถุงพลาสติก ๒ ชั้น แล้วมัดปากถุงให้แน่น ส่งที่สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค เพื่อตรวจวินิจฉัยโรค

๒) เก็บประวัติสัตว์ปีก (รวมทั้งพิกัดจุดเกิดโรค) กรอกลงในแบบฟอร์ม รก.๑
ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๓.๑.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ รายงานตามแบบ
รก.๑ ลงในระบบอินเตอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก)

✓ ๓.๑.๔ ดำเนินการทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในฝูงและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่าจะมี
โอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการ
ควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

๓.๑.๕ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค
ดำเนินการตรวจวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis) หากไม่ใช่โรคไข้หวัดนกต้องวินิจฉัยด้วยการ
ป่วย/ ตายดังกล่าวมีสาเหตุจากอะไร และรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๓.๑.๖ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคที่ได้รับจาก
ห้องปฏิบัติการ ตามข้อ ๓.๑.๕) หรือผลการสอบสวนโรค ลงในระบบอินเตอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการ
เฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก)

๓.๑.๗ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้รายงานผลการ
เฝ้าระวังโรคในสัตว์ปีกป่วยตายประจำวันทุกวัน กรณีไม่พบสัตว์ปีกป่วยตายให้รายงาน zero report ด้วย

๓.๒ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ ในสัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้าน (Back yard)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็น
ลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาดตามกำหนด

การดำเนินการ

๓.๒.๑) ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ สุ่มพื้นที่ตำบลเสี่ยงต่อโรคระบาด

๓.๒.๒) ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สุ่มครัวเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก จำนวน ๔ ครัวเรือน
ทุกหมู่บ้าน ของตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๓.๒.๑ และสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีก ๕ ตัว (๑ หลอด
ตัวอย่าง) ต่อครัวเรือน (หากมีครัวเรือนไม่ครบ ๔ ครัวเรือน/หมู่บ้าน ให้เก็บตัวอย่างทุกครัวเรือนหรือถ้า
ครัวเรือนมีสัตว์ปีกไม่ครบ ๕ ตัวให้เก็บทุกตัวที่เลี้ยงไว้)

๓.๒.๓) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอรายงานแบบ ตก.๑
ลงในระบบอินเตอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก)

๓.๓ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในเปิดไล่ทุ่ง

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab ในเปิดไล่ทุ่งตามที่กำหนด (ไม่เก็บทุกฝูง)

การดำเนินงาน

๓.๓.๑ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ สุ่มพื้นที่และจำนวนฝูงเปิดที่เก็บ
ตัวอย่าง

๓.๓.๒ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สุ่มฝูงเปิดไล่ทุ่งที่จะเก็บตัวอย่าง โดยให้เก็บตาม
จำนวนฝูงและอำเภอที่กำหนดไว้ ตามข้อ ๓.๓.๑

๓.๓.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab ผงละ ๖๐ ตัว (๑๒ หลอดตัวอย่าง) และ serum สุ่มเก็บผงละ ๓๐ ตัว (ตัวอย่าง cloacal swab และ serum ให้เก็บตัวอย่างจากเปิดตัวเดียวกัน)

๓.๔ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิตเพื่อการบริโภค (ไก่หรือเป็ด)

เป้าหมาย: สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีก ในตลาดค้าสัตว์ปีกทุกแห่ง
การดำเนินงาน

๓.๔.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สุ่มร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน ๕ ร้าน ต่อตลาดค้าสัตว์ปีก ๑ แห่ง (หากมีไม่ครบ ๕ ร้าน ให้เก็บทุกร้าน) และสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab ร้านละ จำนวน ๑๐ ตัว โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึม อ่อนแอ หรือแสดงอาการ

๓.๔.๒ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด รายงานแบบ ตส.๑ จัดส่งให้สำนักงานปศุสัตว์เขต เพื่อรวบรวมส่งให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๓.๕ การตรวจวินิจฉัยและรายงานผล

๓.๕.๑ การตรวจวินิจฉัย : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ ประจำภาค ดำเนินการตรวจตัวอย่างดังนี้

๑) ตรวจตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีกเพื่อหาสาเหตุของการป่วยตาย

๒) ตรวจตัวอย่าง cloacal swab โดยการแยกเชื้อไวรัส Avian influenza หรือ Newcastle disease

๓) ตรวจตัวอย่าง serum โดยวิธี HI test (H5 และ H7)

๓.๕.๒ การรายงานผล : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ ประจำภาค รายงานผลดังนี้

๑) รายงานผลการตรวจวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis) ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๒) รวบรวมผลการตรวจตัวอย่าง cloacal swab และ serum ให้ สคบ. ตามแบบฟอร์ม ตก. ๒ ปรับปรุงใหม่ และ แบบฟอร์ม ภร.๒ ในรูปแบบ Spread Sheet โดยใช้โปรแกรม MS Excel ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ภายในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๓.๖ กรณีผลการตรวจวินิจฉัยเป็นโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ และมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖

๕. งบประมาณ

กิจกรรมการป้องกัน แก่ไขและเตรียมความพร้อมรับมือปัญหาโรคไข้หวัดนก โดยสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ได้อนุญาตให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว

๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๖.๑ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมปศุสัตว์ ซึ่งประกอบด้วย

๖.๑.๑ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

๖.๑.๒ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ

๖.๑.๓ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ทั้ง ๗ แห่ง

๖.๑.๔ สำนักงานปศุสัตว์เขต ๑-๘

๖.๑.๕ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด

๖.๒ หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่

๖.๒.๑ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๖.๒.๒ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข

๖.๒.๓ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย

๖.๒.๔ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗. การติดตามประเมินผล

สำนักงานปศุสัตว์เขต ออกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ และรายงานมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ควบคุมการระบาดของโรคไข้หวัดนกในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

๘.๒ ทราบสภาวะโรคไข้หวัดนกในแต่ละพื้นที่ เพื่อใช้ในการวางแผนควบคุมโรค และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกต่อไป